

Basit Kesir Kadarı Verilen Çokluğun Tamamını Bulma

4 arkadaş bir kavanoz cevizi eşit şekilde paylaştılar ve hepsine 12 adet ceviz düştü. O halde kavanozda kaç ceviz vardı. Sizce nasıl hesaplayabiliriz?

.....
.....

*** 4 arkadaş eşit olarak paylaştığına göre her birine cevizlerin $\frac{1}{4}$ 'ü düşmüştür.

12	12	12	12
----	----	----	----

$$12 \times 4 = 48$$

*** 4 arkadaşın her birinde 12 ceviz olduğuna göre toplam ceviz sayısını bulmak için bir tanesine düşen ceviz sayısı 4 ile çarpılır. Diğer bir deyişle **birim kesir kadar olan çokluk ile kesrin paydası çarpılır.**

Örnek $\frac{1}{6}$ 'sı 30 olan sayının tamamı kaçtır hesaplayalım

30	30	30	30	30	30
----	----	----	----	----	----

$$30 \times 6 = 180$$

Örnek $\frac{3}{4}$ 'ü 90 olan sayının tamamı kaçtır hesaplayalım

30	30	30	
----	----	----	--

90

30 30 30 30

$$30 \times 4 = 120$$

*** Örnekte görüldüğü gibi bir çokluğun basit kesir kadar olan kısmı verildiğinde önce verilen **sayı kesrin payına bölünür** ve birim kesre karşılık gelen miktar bulunur. Sonra **kesrin paydası ile çarpılır** ve tamamı elde edilir.

Örnek $\frac{2}{5}$ 'i 56 olan sayının tamamı kaçtır hesaplayalım

28	28			
----	----	--	--	--

$$\begin{array}{r} 56 \quad 2 \\ \hline 28 \end{array}$$

28	28	28	28	28
----	----	----	----	----

$$28 \times 5 = 140$$

Örnek $\frac{4}{7}$ 'si 16 olan sayının tamamı kaçtır hesaplayalım

$$\begin{array}{r} 16 \quad 4 \\ \hline 4 \end{array}$$

$$4 \times 7 = 28$$

Aşağıda verilen hesaplamaları örneklerden faydalanarak yapınız.

$$\frac{5}{9} \text{ 'u } 15 \text{ olan sayının tamamı kaçtır}$$

$$\frac{3}{8} \text{ 'i } 45 \text{ olan sayının tamamı kaçtır}$$

$$\frac{7}{11} \text{ 'i } 28 \text{ olan sayının tamamı kaçtır}$$

$$\frac{8}{9} \text{ 'u } 40 \text{ olan sayının tamamı kaçtır}$$

$$\frac{2}{6} \text{ 'si } 16 \text{ olan sayının tamamı kaçtır}$$

$$\frac{1}{13} \text{ 'ü } 7 \text{ olan sayının tamamı kaçtır}$$

Örnek Gülcan öğretmen öğrencilerine ders kitaplarının arkasında bulunan değerlendirme sorularını çözmelerini istemiş, öğrencisi Yusuf soruların $\frac{7}{12}$ 'sini çözmüştür. Yusuf 63 soru çözdüğüne göre toplam soru sayısı kaçtır?

63	7	Birim kesre karşılık gelen miktarı yani $\frac{1}{12}$ 'si 9 dur.
—	9	Tamamını bulmak için kesrin paydası ile çarparsak $9 \times 12 = 108$ olarak buluruz cevabı.

Örnek

Türkiye'de en uzun bisiklet yolu alt yapısına sahip olan Konya ilimizde bisikleti ile her gün farklı istikametlere bisiklet gezisine çıkan Alper, bir haftada Konya'daki toplam bisiklet yolunun $\frac{1}{5}$ 'i kadar yol yapmıştır. Alper bisikleti ile 110km yol yaptığına göre Konya'daki toplam bisiklet yolu kaç km dir?

110				
-----	--	--	--	--

Birim kesre karşılık gelen miktarı yani $\frac{1}{5}$ 'i 110 km dir.

Tamamını bulmak için kesrin paydası ile çarparsak $110 \times 5 = 550$ km buluruz cevabı

Örnek Yağmur'un 140 lira parası vardır. Parasının $\frac{2}{7}$ 'si ile kalemlik, kalan parasının yarısı ile keçeli boya kalemi aldığına göre Yağmur'un geriye kaç parası kalmıştır?

